

# กิเลสหัวหมู

พระอาจารย์สงป มนฺตสุโขโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ไม่ใช่สัจธรรมของกิเลส ไม่ใช่สัจธรรมที่จะนึกเอาเอง การนึกเอาเองๆ

เพราะคนเราเกิดมามีกายกับใจนี้ไง ถ้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมา ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมา ด้วยหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาปรารภความทุกข์ เกลียดความทุกข์ ความทุกข์ๆ ทุกข์ขึ้นมาเพราะความโง่เขลาเบาปัญญาของหัวใจของตน ความโง่เขลาเบาปัญญาในหัวใจของตน เพราะมันตกอยู่ในอำนาจของพญามาร

มารผู้ยิ่งใหญ่ มารผู้ครอบงำหัวใจของสัตว์โลก สิ่งที่ครอบงำหัวใจของสัตว์โลกๆ แล้วสัตว์โลก เห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา แล้วผู้ที่ไม่นับถือพระพุทธศาสนา เขานับถือลัทธิของเขา ความเชื่อของเขา แล้วมันจะไปไหนล่ะ มันไปตั้งแต่เริ่มต้น ตั้งแต่ให้พระเจ้าพยากรณ์อยู่แล้ว ทำอะไรๆ ก็เป็นอิสระของตัวเองไม่ได้ ถ้าเป็นอิสระของตัวเองไม่ได้

เราจะเกิดชาตินี้ชาติเดียวใช่ไหม เพราะเกิดชาตินี้ชาติเดียว การเป็นมนุษย์ไง แต่เวลาตายแล้วไปไหน เวลาตายแล้ว สิ่งที่ยื่นว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใครเป็นคนรู้คนเห็น ไม่มีใครรู้ไม่มีใครเห็นไง มีแต่พระพุทธานี้เท่านั้น

พระพุทธานี้ ไม่ใช่ใครๆ ทั้งสิ้น ไม่มีพระเจ้าองค์ใดทั้งสิ้นที่ยิ่งใหญ่ ไม่มี

มีก็มีหัวใจของเราแหละ

แต่เพราะมี เพราะหัวใจของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธานี้ เวลาเกิดมาแล้ว เวลาจิตใจของคนที่ยื่นว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตใจของคนที่ยื่นว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันแว้งแว้งไปหมดเลย มันไม่มีที่ยึดเหนี่ยว ไม่มีที่จับต้องสิ่งใดได้เลย

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธานี้ เรามีอำนาจวาสนา มีรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่อาศัย จิตใจของตนที่มันแบกทุกข์ มันทุกข์มันยากในหัวใจของตน มันก็เป็นเวรกรรมของสัตว์

สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม ใครสร้างอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน ถ้าสร้างอำนาจวาสนามาของตนเอง มันก็มีบุญมีกุศลเป็นที่พึ่งที่อาศัย มีความสุขมีความเจริญอกงามในสังคมโลก แต่เวลามันจะสิ้นชีวิตนี้ไปไง แล้วมันไปไหนล่ะ แล้วมันไปอย่างไรล่ะ มันก็สงสัยของตนเองไปอย่างนั้น

ถ้ามีอำนาจวาสนา ในสมัยพุทธกาลมีมากมายเลยที่เป็นลูกเศรษฐี ลูกคนเดียว เวลาเขาเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธานี้ ได้ฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยากจะออกบวช ออกประพฤติปฏิบัติ พ่อแม่ละล้าละลังทั้งนั้นนะ

เพราะทุกคนก็เห็นแก่ชาติเห็นแก่ตระกูล ทุกคนก็เห็นแต่ทรัพย์สมบัติของตน ตนเองเกิดมามีอำนาจวาสนาได้สร้างบุญสร้างกุศลมา ประกอบสัมมาอาชีพจะจนเป็นเศรษฐี เป็นเศรษฐีขึ้นมา เงินทองมากมายมหาศาล แล้วลูกชายคนเดียวจะออกบวช แล้วบวชไปแล้ว สมบัตินี้เป็นของใครล่ะ วิตกกังวลไปทั้งนั้นนะ

แต่ถ้ามีอำนาจวาสนานะ สุขทางโลกๆ สุขที่ได้ใช้จ่ายทรัพย์สิน สุขที่อยู่กับทางโลกมีหมู่มีคณะ แต่โดยหัวใจของตนว่าเหว ในหัวใจของตนว่าเหว เศร้าหมอง ไม่มีทางออก

แต่ถ้ามีอำนาจวาสนานะ เวลาคนเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ในสมัยพุทธกาล เศรษฐีภุมมพีต่างๆ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เวลามาบวชแล้วๆ บวชแล้วเป็นพระนี่สำคัญมาก บวชแล้วเป็นพระนี่สำคัญมาก เพราะอะไร

พอบวชแล้วเป็นพระนี่สำคัญ สำคัญเพราะเรามีโอกาสแล้ว ทางของสมณะกว้างขวาง ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาอดอาหารจนผ่ายผอม เวลากลืนลมหายใจจนสลบถึง ๓ ครั้ง สลบถึง ๓ หนนะ พยายามศึกษา พยายามค้นคว้ากับเจ้าลัทธิต่างๆ มากมายมหาศาล

แต่ด้วยบุญด้วยกุศลของท่านไง เวลาศึกษาค้นคว้ามาหมดแล้วละ ไปทางไหนมันก็ไม่ใช่นหนทางทั้งนั้น เวลาเป็นหนทางในพระพุทธศาสนา

นี่มันทรมาณมามากแล้ว ว่าไฉนก็เป็นกิเลส ไฉนก็เป็นกิเลส ไฉนก็เป็นพญามาร แต่ทำแล้วมันก็จับต้นชนปลายไม่ได้

เวลาสมาบัติ ๘ สมัยพุทธกาลเขาก็ทำกันได้ พอทำกันได้แล้ว ระลึกอดีตชาติ มีความรู้อนาคตต่างๆ ร้อยแปดพันเก้า แต่ก็สงสัยในตัวเองนะ แล้วตัวเองรักษาไว้ไม่ได้ด้วย คนได้สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ เวลามันเสื่อม มันเสื่อมหมดคนละ แล้วมันเสื่อมบ้าง จริงบ้างเท็จบ้างอยู่อย่างนั้นนะ เพราะมันมีพญามาร มันมีกิเลสอยู่ในหัวใจของตน

พอกิเลสอยู่ในหัวใจของตน มันมีความโลภ ความโกรธ ความหลง มีความรัก ความชัง มันมีของมันอยู่แล้ว เวลาจะเอาจริงเอางี้ขึ้นมาก็ต้องมาทรมาณตน มาทำหัวใจของตนให้เป็นอย่างนั้น แล้วรักษาไว้ไม่ได้ด้วย รักษาไว้ไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันมีกิเลสไง เพราะมีซาตานไง เพราะมีพญามารไง เพราะมีความโลภ ความโกรธ ความหลงในหัวใจของตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปทำกับเขามาหมดแหละ ถึงที่สุดแล้วนะ มันไม่มีหนทางทั้งนั้น พอไม่มีหนทางทั้งนั้น ด้วยบุญอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้เองโดยชอบ ต้องตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง

เวลาตรัสรู้ณะ “เราตรัสรู้ด้วยตัวของเราเอง เราไม่มีครูไม่มีอาจารย์”

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วเสวยวิมุตติสุขๆ เทศนาว่าการได้พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นองค์แรกของโลกใบนี้ได้ปัญจวัคคีย์ ได้ยสะ พระอรหันต์ ๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ ยังไม่มีวินัยนะ

คนที่มีอำนาจวาสนา เวลาฝึกหัดปฏิบัติโดยข้อเท็จจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นผู้อบรมบ่มเพาะเอง แล้วเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาก็เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาโดยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับรองพยากรณ์ สิ่งนั้นมันเป็นข้อเท็จจริงทั้งนั้นนะ

แต่เวลาศาสนามันเจริญรุ่งเรืองขึ้น มีคนนับถือมากมายไป คนอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนที่มีอำนาจวาสนาสูง เขาก็เชื่อฟังของเขา เขาพยายามฝึกหัดปฏิบัติของเขา อย่างเช่นว่าลูกเศรษฐีๆ พระรัฐบาลก็เป็นพระอรหันต์ พระกัศปะเป็นพระอรหันต์ ลูกเศรษฐีทั้งนั้นนะ

คนทุกข์จนเข็ญใจ พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลไป ทูตตะเข็ญใจมาบวชเป็นพระ บวชพระแล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาถึงที่สุดแห่งทุกข์เหมือนกัน ไม่เคยฉันทข้าวอิ่มสักมื้อหนึ่งเลย จนรำลือไปในพระพุทธานี้ไง จนพระสารีบุตรไปพิสูจน์ด้วยตัวเองนะ

เป็นอย่างนั้นจริงๆ หรือ

เป็นอย่างนั้นจริงๆ

ก็ทดสอบ ทดสอบว่า เข้าออกไปบิณฑบาตนะ อยู่ห่างแถว ชาวบ้านเขาใส่บาตรๆ ใส่บาตรจนหน้าแถวไม่ถึงท่าน

พระสารีบุตรว่า อ้าว! วันนี้ไม่ได้อาหารอีกแล้ว พรงี้ให้อยู่ข้างหน้า

ชาวบ้านเขาก็เป็นธรรมดา เมื่อก่อนใส่บาตรแล้ว ใส่ข้างหน้าก่อน ข้างหลังไม่ได้ วันนี้ข้างหน้าไม่ใช่ ไปใส่ข้างหลัง

มันเป็นอย่างนั้นนะ จนพระสารีบุตร ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน จัปปาตรของพระอรหันต์ที่ไม่เคยฉันทข้าวอิ่มเลย ถึงเวลา วันนี้ฉันให้อิ่มเลย อิ่มเมื่อนั้น แล้วก็นิพพานในวันนั้นเลย

นี่ด้วยอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกัน แต่การฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามีอำนาจวาสนา เราพยายามฝึกฝนของเรา เราพยายามทำของเรา

ศึกษาและฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยศึกษาแล้วในภาคปริยัติ ศึกษาเป็นความรู้ของตน ในสังคมไทย ศึกษาแล้วมีความรู้ เป็นธรรมทูต เป็นผู้เผยแผ่ธรรม

แต่ถ้าเป็นความจริง เผยแผ่ธรรมนั้นมันเป็นงาน เพราะเราบวชเป็นพระ บวชเป็นพระแล้วมีสิทธิตามกฎหมาย เขายกเว้นๆ เรื่องต่างๆ ไว้มากมายในหน้าที่ของพลเมืองชาวไทย ถ้าเราทำเพื่อสังคมก็เพื่อสังคมที่เป็นความถูกต้องชอบธรรม

ส่วนใหญ่แล้วพอทำไปๆ แล้ว ถ้าไม่มีคนศรัทธา ไม่มีคนเชื่อถือ ก็เรื่องหนึ่ง มีคนศรัทธาเชื่อถือก็อีกเรื่องหนึ่ง กิเลสมันพุดขึ้นมาทั้งนั้นนะ แล้วกิเลสตัวเองก็ไม่เข้าใจ แล้วพอไม่เข้าใจแล้วศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วส่วนใหญ่ “มรรคผลนิพพานหมดแล้วละ ผู้ที่มีอำนาจวาสนาทำอย่างนั้นเป็นไปได้น้อยแล้วละ”

มันมีตั้งแต่พอหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านจนเป็นข้อเท็จจริงของท่านแล้ว มันก็เก็บไว้ในหัวใจของท่าน เวลาอบรมบ่มเพาะขึ้นมาได้ธรรมทายาทๆ ขึ้นมา พอได้ธรรมทายาท มันมีพยานขึ้นมาแล้วละ มันมีข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้วละ แล้วมันก็จะเป็นหลักใหญ่ เป็นเสาหลักในพระพุทธศาสนา

เสาหลักพระพุทธศาสนา เพราะอะไร

เพราะข้อเท็จจริงใน ธรรมและวินัยที่ฝึกหัดปฏิบัติ ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปฏิเวธที่สิ้นสุดแห่ง ทุกข์เป็นอย่างไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขๆ ใด เวลาครูปาอาจารย์ของเราท่านฝึกหัด ปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้วใน โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มันอยู่ข้างนอก นินทาภา เลมันอยู่ข้างนอก มันเข้าไปถึงใจของพระอรหันต์ไม่ได้เด็ดขาด มันเป็นไปไม่ได้ ถ้ามันเป็นไปได้ แล้วจะหลงโลกได้อย่างไร

แต่เราดูแล้วมันสังเวชใหม่ ผู้ที่อบรมบำเพ็ญเป็นธรรมทายาทๆ เวลาพูดธรรมะนะ แต่ตัวเอง พฤติกรรมมันไปเกี่ยวข้องกับโลกธรรม ๘ โลกนิยมใน พอโลกนิยมขึ้นมา สรรเสริญเยินยอขึ้นมา ลอยละล่องไปเลย สุดท้ายก็ไปตกดัง ตุ่ม! จบกัน

แต่เวลาครูปาอาจารย์ของเรานะ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาะ มันต้องมีกติกา ข้อวัตร ปฏิบัติๆ ขึ้นมา อยู่กันโดยเป็นคณะสงฆ์ คณะสงฆ์ขึ้นมา สิ่งใดที่เป็นของของสงฆ์ สิ่งใดที่เป็นของ ของบุคคล สิ่งใดเป็นของสาธารณะ สิ่งใดเป็นของของการกระทำ เพราะอะไร

เพราะพระใช้สมบัติของคนอื่นไม่ได้ บริหาร ๘ มันต้องพิณฑุทธฐานเป็นของของตนเอง จะ หยิบจับของคนอื่นมาใช้สอยไม่ได้

เวลาทางโลก ภิกษุจะไปเกี่ยวข้องกับโลกได้ยาก เพราะมันเป็นโลกวัชระ เป็นโลกติเตียน สิ่ง ที่จะเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เวลาของส่วนบุคคลๆ เพราะสงฆ์บวชมาแล้ว องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ให้เป็นข้อเท็จจริงของแต่ละบุคคลคนนั้นขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันก็จะเป็นสมบัติของคนคนนั้นไซ้ใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสันติปฏิริโก รู้จำเพาะตน ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าที่มันมหัศจรรย์ มันมหัศจรรย์ตรงนั้นใน

แต่เวลาเป็นสาธารณะ เห็นไหม เรามีสติมีปัญญา เรามีความรู้ในพระพุทธศาสนา เราจะ  
อบรมบ่มเพาะพวกประชาชนทั่วไป อบรมบ่มเพาะ อบรมบ่มเพาะเรื่องอะไร แล้วพึงธรรมๆ ธรรมะ  
ภาคปริยัติมันเป็นการอ่านหนังสือ มันเป็นเรื่องเล่าธรรมะ

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำเป็นข้อเท็จจริงของท่านขึ้นมา ท่านหาผู้ที่ปฏิบัติตาม  
ความเป็นจริงนั้นแหละ ถ้าผู้ที่ปฏิบัติตามความจริงขึ้นมา เริ่มต้นตั้งแต่ศีล สมาธิ ปัญญา

ธรรมะของพระฝ่ายปฏิบัติ เวลาเริ่มต้นก็เริ่มต้นตั้งแต่ว่า ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบ  
ระงับแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาเป็นบุคคล ๔ คู่ คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ถ้ามันเป็นสัจจะเป็น  
ความจริงขึ้นมา มันมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ไง

พอนิพพาน ๑ แล้ว โลกธรรม ๘ เป็นส่วนโลกแล้วแหละ ใ้มันเป็นตามข้อเท็จจริงแล้ว โอ  
ปนนิโก เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม แล้วเวลาสัจธรรมแสดงออกไป มันกระเทือนกิเลส มัน  
กระเทือนกิเลสในหัวใจของคน มันเป็นเช่นนั้นอยู่แล้ว มันเป็นเช่นนั้นจริงๆ

แต่คนมันละเมอเพื่อพากันไปไ้ ธรรมะออกจากปากไ้

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา พระออกจากใจ ดูแลหัวใจของตน

ถ้าหัวใจของตนที่มันทุกข์มันยากไ้ ส่วนใหญ่แล้วคนถ้าไม่เข้าใจของตน ก็ไม่เข้าใจจิตใจ  
ของผู้อื่นเหมือนกัน ถ้าไม่เข้าใจของตนไ้

ถ้าเข้าใจของตน เห็นไหม เวลาเริ่มต้นฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าไม่เข้าใจของตน มันก็เป็นเรื่องทาง  
โลก มันก็เรื่องเป็นภาคทฤษฎี มันก็เป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ดีงาม เป็นสิ่งที่ดีงามเพราะว่า  
มันทำให้โลกร่มเย็นเป็นสุขไ้

ถ้าเราทำสิ่งใดไม่ได้ เราก็อาศัยธรรมะและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปก่อน  
ถ้าอาศัยธรรมะและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือใช้สติปัญญาของเรา ถ้าใช้  
สติปัญญาของเราตรึกตรอง ไ้ตรองธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไ้ ตรึกในธรรมๆ  
ไ้

ตริกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญา  
อบรมสมาธิ มันจะรู้เท่าทันความรู้สึกนึกคิดของตน ถ้ามันรู้เท่าทันบ้าง มันก็เริ่มความเป็นปกติสุขใจ

เริ่มต้น ทำไมคิดอย่างนี้ ทำไมเป็นอย่างนี้ ทำไมทำอะไรแล้วล้มลุกคลุกคลานมาตลอด  
ทำไมชีวิตของเราไม่สมความปรารถนาใดๆ ทั้งสิ้นเลย

มันจะสมความปรารถนาอะไรละ เพราะพญามารมันยิ่งใหญ่ ใฝ่หาความทะยานอยาก  
มันล้นฝั่ง มันไม่มีวันพอหรอก แล้วตะเกียกตะกายอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันก็มาทุกข์ยากอยู่อย่าง  
นั้นนะ

แต่ถ้าศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรม  
ทั้งหลายเป็นอนัตตา เวลาพูดถึงเรื่องโลกนี้ โลกนี้เป็นโลกอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์  
สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ถ้ามันมีสติรำลึกถึง มันฝึกตนเองขึ้นมาได้  
ถ้ามันฝึกตนเองขึ้นมาได้ เราจะเข้าสู่ภาคปฏิบัติ

เวลาจะเข้าสู่ภาคปฏิบัตินะ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงนะ เราก็ทำตามข้อเท็จจริงของเราขึ้นมา  
ทำความเข้าใจของใจของเราขึ้นมาก่อนๆ ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามาได้ มันต้องเป็นการฝึกหัดปฏิบัติ  
ของตน

คนเกิดมานะ วันเวลาเหมือนกัน ๒๔ ชั่วโมงเหมือนกัน แล้ววันเวลา สิ่งทีวันเวลา ถ้าเรา  
ฝึกหัดปฏิบัติ นั้นนะมีค่ามาก พระปฏิบัติฯ เขามีข้อวัตรปฏิบัติเป็นเวล่ำเวลา แล้วถึงเวลาแล้วเรานั่ง  
สมาธิ เติบจนกรรม นั่งสมาธิภาวนาของเรา ฝึกหัดปฏิบัติของเรา

บอกว่า ฉันทำมาเสร็จสิ้นแล้ว ฉันเป็นพระอรหันต์

หันลงนรกอยู่แล้วแล้ว มันลงนรกแน่นอน ลงนรกแน่นอนเพราะอะไร เพราะวันไหนสติมัน  
อ่อน วันไหนกรรมมันให้ผลนะ เวลามันเจอสิ่งใดกระทบแล้วมันหลุดไปเลย กรรมฐานมันวนเสียเลย

แต่เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเรา เห็นไหม สิ่งที่ว่าหลงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเดิน  
ประจำของท่าน ท่านใช้ชีวิตของหลวงปู่มั่นท่านเป็นตัวอย่างอยู่แล้ว

ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ขึ้นมานะ ทำไมท่านเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาล่ะ

วิหารธรรม อยู่กับธรรมไง

เวลาทางโลกต้องมีหมู่มีเพื่อน มีคนขึ้นนำ มีคนชี้แนะ มีที่ปรึกษา

ครูบาอาจารย์ของเราท่านมีธรรม มีวิหารธรรมเป็นที่ปรึกษา แล้วเวลาธรรมะ ธรรมะให้ผล มันมีความสุขความสงบอยู่ตลอดเวลา

ถ้าผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติธรรม ธรรมเหนือโลก เหนือกิเลส เหนือสิ่งที่โลกเขาแสวงหา

แต่เราเป็นโลกใจ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดจากนางมหายาสา เกิดจากพระเจ้าสุทโธทนะ มีพ่อแม่แม่เหมือนกัน เกิดจากโลก เกิดจากโลกเพราะอะไร

เพราะเกิดกับโลก โลกสมมุติ สิ่งที่สมมุติเพราะอะไร

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วชีวิตนี้มีกายกับใจๆ ไว้ให้เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว บรรดาเรื่องราวสัตว์คนสัตว์ๆ เรื่องหัวใจของสัตว์โลกใจ ถ้าหัวใจของสัตว์โลก เห็นไหม

เรามีกิเลสเต็มหัวใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นพระอรหันต์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็มีกิเลสค้นหาความทะยานอยากเหมือนเราทั้งสิ้นนี้แหละ แต่ท่านก็ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติด้วยข้อเท็จจริงของท่าน จนถึงที่สุดแห่งทุกข์ของท่าน แล้วใช้ชีวิตให้ดูด้วย

ครูบาอาจารย์เราทำตัวอย่างไร

นี่ไง ท่านพยากรณ์ไว้แล้วไง ไ้พวกแข่งหน้าแข่งหลังๆ ทั้งนั้นนะ ไ้พวกเดินตามน้อยนิด น้อยนิดเพราะอะไร เพราะอำนาจวาสนาของคนที่จะฝึกหัดปฏิบัติจิตใจของตนให้เข้าถึงธรรมะมันแสนยาก แล้วมันหาได้ยาก

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลแต่ละองค์ๆ สร้างอำนาจวาสนาแตกต่างกันมา

นี่เหมือนกัน เราย้อนกลับมาที่เรานี้ ย้อนกลับมาที่เรา บัดนี้เราได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราจะฝึกหัดปฏิบัติของเรา แล้วฝึกหัดปฏิบัติแบบไหนละ

นี่ไง กิเลสหวัหม

นี่ไง กิเลสมันก็เป็นนามธรรม ถ้าเป็นหวัหม เขาเอาไว้เช่นไรว้กัน เวลาหวัหมก็เห็น หวัหมสีแดง หวัหมต้มอย่างนี้ เขาเอาไว้บูชา ไ้บูชาเช่นไรว้ เพื่ออะไร เพื่อให้สมความปรารถนา เราก็เห็นแค่นั้นนะ แล้วเห็นแล้ว มันทำแล้วมันขลังไ้ ทำแล้วมันขลัง ทำแล้วมันชอบใจไ้ เพราะอะไร

เพราะมันเป็นวัตถุ มันเป็นเรื่องโลกอย่างไ้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับอุทกดาบส อาฬารดาบส สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ นี่ไ้

เวลาคนเขาทำอะไรได้ของเขาได้ขึ้นมา เขาก็ว่าสิ่งนั้นมีความมหัศจรรย์ มีความลึกซึ้ง เวลาทำไปแล้วมันไ้เป็นการอ่อนนวย เป็นการขอร้อง

ทำดี ดีกว่าขอพร

ทำดี ดีกว่าอ่อนนวย

แล้วถ้าเราทำของเราละ

หวัหมมันเป็นวัตถุนะ ทางโลกเขามีฟาร์ม เขาเลี้ยงของเขา เวลาเขาฆ่าของเขาเพื่อเป็นอาหาร มันเป็นธุรกิจของเขา เขาก็ไปแสวงหามา มาต้ม มาย้อมสี มาเพื่อทำการเช่นไรว้ แล้วก็ทำเป็นขลังขึ้นมา แล้วเป็นสิ่งที่ว่าทุกคนเคารพบูชา เพราะมันเห็นไ้

มันอยู่ที่วาสนาของคน ถ้าวาสนาของคนเช่นนั้น เห็นไหม หวัหมเป็นหวัหมนะ หวัหมก็เอาไ้ เป็นเครื่องที่จ้ะชักจูงคนให้คนรู้คนเห็นไ้ นี่กิเลสหวัหม

แต่ถ้าเป็นกิเลสละ นี่ไง สิ่งที่ว่ากิเลสเป็นนามธรรมๆ นี่ไง กิเลสมันไม่ใช่หัวหมู กิเลสมันเป็นพญามาร กิเลสมันบีบบี้สี่ไฟ แล้วมันควบคุมวิญญาณ

พระอรหันต์แต่ละองค์เวลาสิ้นกิเลสไป มารด้นพราดๆ ทั้งนั้นนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเฝ้า อาสวกษยญาณทำลายอวิชชา พญามารๆ เตือนรื้อนรื้อนวาย ฉะนั้น เวลาเตือนรื้อนรื้อนวายแล้ว ไปฟ้องลูกสาวความโลภ ความโกรธ ความหลง นี่มันหยาบไปแล้ว แล้วเป็นลูกหลานมันอีก เห็นไหม

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำลายมาเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา เป็นบุคคล ๔ คู่ใจ ถ้าคู่ที่ ๑ ใ้ที่ว่าทำที่เดียวบรรลุเป็นพระอรหันต์นั้น นั่นขีปภาปัญญา ผู้ที่ปฏิบัติได้สร้างอานาจาสนามา เขาทำอย่างนั้นได้

แต่เวลาเราศึกษาใจ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเฝ้า เวลากิเลส กิเลสมันคืออะไร กิเลสมันคือพญามารเฝ้า แล้วกิเลสเป็นนามธรรมเฝ้า แล้วกิเลส เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติแล้ว เช่น หลวงปู่มั่นนี่เฝ้า กิเลสมันมีพอ มันมีลูก มันมีเหลนหลานเต็มไปหมดเฝ้า

นี่เฝ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเฝ้า เวลาพญามาร ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความโลภ ความโกรธ ความหลงจะมาอ้อนมาวอน มาพลิกมาแพลงเฝ้า

นางตันทา นางอรดี แม่แต่พ่อของเธอ เรือน ๓ หลัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง เรือน ๓ หลัง เรือนยอดของเรือน ๓ หลัง เราได้หักลงแล้ว

หลวงปู่มั่นเวลาท่านฝึกหัดลูกศิษย์ของท่านเฝ้า

ฝึกหัดปฏิบัติมา จิตใจของคนมีวุฒิภาวะมากน้อยขนาดไหน ปุณฺณคนหนา ปุณฺณคนหนา ทำความสงบของใจไม่เป็นเฝ้า ถ้าทำความสงบของใจของตนไม่เป็นแล้วขึ้นมา ไม่มีสัมมาสมาธิ จิตไม่สงบขึ้นมา มันเป็นเรื่องโลกทั้งนั้นนะ มันจะเข้ากับหัวหมูแล้ว

หัวหมู เห็นไหม สิ่งนี้ถ้าอย่ามสิด่างๆ ใ้โฮ! มันยังขลัง แล้วมันออกนอกกลุ่มนอกทางไปหมดละ ลัดสั้น ไม่ต้องปฏิบัติ รู้เองเห็นเอง ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม

อ้างไปทั้งนั้นนะ อ้างไปเพราะอะไร เพราะตัวเองไม่มีวุฒิภาวะไง ตัวเองภาวนาไม่ได้ไง ให้อ้วพวกแข่งหน้าแข่งหลังไง

ให้อ้วพวกที่เดินตาม เริ่มต้นไม่ต้องอะไรมากหรอก หายใจเข้านึ่กพุท หายใจออกนึ่กโอ เพราะอะไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ รื้อหัวใจของสัตว์โลก ท่านไม่เอาเราทั้งหมดหรอก ท่านเอาความรู้สึก พุทธะ แก่นของทุกขนี่ะ

ทุกขมันอยู่ที่ไหน

ทุกขมันก็บีบคั้นที่หัวใจไง

จะยากดีมีจนมากน้อยขนาดไหน นั่นมันตรากตรำหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง

เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา เรามีธรรมและวินัย คือมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำกับชีวิตของเรา คนนั้นเป็นคนดี

แต่เวลาเรามีธรรมะ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำกับชีวิตของตน เวลาตบะมันแตก คนดีๆ ไปเจอคนล่อลวง ไปเจอสิ่งใด อารมณ์ชั่ววูบ ทำลายชีวิต ทำลายต่างๆ ขึ้นมา ก็ต้องมีโทษมีทัณฑ์ของตน มีปัญหาขึ้นมา ตายทั้งสองฝ่าย

แต่ของเราไม่ทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้นมันเป็นเรื่องต่ำต้อยต่ำทรมานเกินไป

เวลาเราทำๆ เราทำด้วยความปกติสุขของตน มันจะมีมากมีน้อยขนาดไหน เรามีสติสัมปชัญญะยับยั้งหัวใจของตน มีอำนาจสมาธิ มีอำนาจสมาธิบารมีอะไรๆ ขึ้นมา ปัจจัยเครื่องอาศัยฝากไว้กับประชาชนเขา

เวลาออกธุดงค์ไป พระไปที่ไหน ชาวพุทธๆ ใจ ยิ่งอย่างภาคอีสานสมัยก่อนนะ หาบ้านสองหลังสามหลังเท่านั้นนะ ประเพณีของเขา เขาใส่บาตรของเขา แล้วเราก็เอาพอเลี้ยงชีพเท่านั้น เอาพอเลี้ยงชีพเพราะอะไร เพราะด้วยความสงบสงัดไง

นี่ไง ที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนไว้ไง ให้ไปที่สงัด ให้ไปที่วิเวก ให้ไปที่กลัวๆ อย่าไปที่  
เคลื่อนกล่นไปด้วยมนุษย์

ที่หลวงตาท่านเทศน์ประจำ ใต้เทศบาล ๑ เทศบาล ๒ มันเป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดธรรมะ

แต่ในทางโลกใจ เสียดสี ต้องเข้าป่าเข้าเขา พระกรรมฐานเข้าป่าเข้าเขา เข้าไปทำไม

อ้าว! ถ้าเข้าป่าเข้าเขามันเป็นของวิเศษ สัตว์ในป่านั้นก็อยู่ในป่าอยู่แล้ว ก็ยกมือไหว้สัตว์ก็  
จบแล้ว

สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์ป่า มันเป็นสัตว์ นี่ไง สัตว์ป่าๆ เวลาคนต้องการสัตว์แปลก ชอบ เลี้ยง  
สัตว์แปลกๆ แล้วทำให้สภาพแวดล้อมเสียหายไปหมดนะ ด้วยความอยากของตน ความพิสดาร  
ของกิเลส

เราเข้าป่าเข้าเขาไปเพื่อแสวงหาใจของตัวเอง อยู่กับสังคม อยู่กับโลก มันนอนใจ เวลาไปแล้ว  
มันต้องไปเผชิญใจ อย่างเช่นเกิดข้าศึก เกิดสงครามที่ไหน เกิดการปะทะ เกิดความเสียหาย อันนี้  
ของเรา เราเป็นนักรบๆ เราจะรบกับกิเลสในหัวใจของตน อยู่อย่างนี้ อยู่ด้วยการเคลื่อนกล่นไปด้วย  
สังคม ด้วยคน มันนอนใจ เวลาแยกออกไปอยู่คนเดียวที่ไหนก็ได้

อยู่คนเดียวระวังความคิดของตน ได้แล้ว

ความคิดๆ นั้นนะ เวลาอยู่ที่ไหนมันนอนใจทั้งนั้น ไปอยู่คนเดียวขึ้นมา ทุกอย่างมันต้อง  
ขึ้นกับบุญและบาปเท่านั้น แล้วตามข้อเท็จจริงนั้น แสวงหาหัวใจของตัวเองให้ได้

ถ้าแสวงหาหัวใจของตัวเองให้ได้นะ มีความสงบสุข ถ้ามีความสงบสุขขึ้นมา ความสงบสุขเกิด  
ขึ้นมาจากอะไร ทำไมวันนี้มันสงบแล้วมันมีความสุข แล้วจะทำให้มีความสุขอีก ทำไมมันเป็นไป  
ไม่ได้

มันเป็นไปไม่ได้ มันก็มีวิชา มีครูบาอาจารย์ที่ท่านให้อุบายไว้ เวลาให้อุบายไว้ เราก็ฝึกหัดปฏิบัติอย่างนั้นขึ้นมา ธรรมทั้งหลายมันมาแต่เหตุ มันต้องมีการกระทำ มันถึงจะเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา

ศึกษาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปจดจำมาทั้งนั้นนะ ไปจดจำมาจดจำมาแล้วมันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาหรือไม่ แล้วเวลาเมื่อสติมีปัญญาเรียงความ ขยายความ เขียนธรรมะๆ ธรรมะมันก็เขียนได้แค่ขยายความเอาข้อเท็จจริงในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นข้อเท็จจริง แล้วก็ทำเป็นอาชีพของตน

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญานะ เราใช้ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยสติโดยปัญญาของเราเพื่อข้อเท็จจริง เพื่อข้อเท็จจริง เพราะอะไร เพราะกิเลสมันสู้ธรรมะไม่ได้หรอก กิเลสมันกลัว

ดูทางสังคม คนที่มีศีลมีธรรม กิเลสมันก็ไม่เข้าใกล้ เขาก็อยู่โดยปกติสุขของเขา ใ้ฉันก็เหมือนกัน ถ้าฝึกหัดๆ ขึ้นมานะ ถ้าเราทำความสงบของใจของเราได้ กิเลสมันสงบตัวลงมันถึงจะเป็นสมาธิ

ไ้ว่าไ้ว่างๆ ว่างๆ นั้นนะ มันว่างพร้อมกับกิเลส กิเลสมันสมบูรณ์แบบอยู่ในใจดวงนั้น แล้วเวลาทำสมาธิๆ กิเลสมันตายหรือ

ไม่ตายหรอก กิเลสมันสงบตัวลง กิเลสสงบตัวลงเพราะเป็นของชั่วคราว เป็นของชั่วคราวๆ

เพราะธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ โดยธรรมชาติของมัน เวลามันสงบสุข เวลามันสงบ มันก็มีความสุขของมัน แล้วมีความสุขของมัน มันก็อยากมีความสุขอย่างนั้นอีก สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี เราจะไปหาความสุขที่ไหน

คนเขาหาความสุขกัน ไปเที่ยวรอบโลก มีเงินใช้สอยมากมายมหาศาล ใช้ชีวิตแบบ ใ้โฮ! หูหრაเต็มๆ มีความสุข

ไม่สุขหรอก เพราะสิ่งนั้นแสวงหามาด้วยต้นทุนชีวิตทั้งนั้น

สิ่งที่มีความสุข สิ่งที่มีอยู่นะ เอาไว้ในเซฟ เอาไว้ในบ้าน แล้วพยายามฝึกหัดทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าใจสงบแล้ว แล้วเทียบกัน อะไรสุขกว่ากัน ถ้ามันไม่สุข ทำไมเราชอบล่ะ ทำไมเราพยายามทำอย่างนั้นล่ะ

เพราะเราอยากได้ความสุขอย่างนั้น ถ้าความสุขอย่างนั้นขึ้นมา เวลามันเป็นข้อเท็จจริงแล้วมันได้มาจากไหนล่ะ

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันได้จากสติของเรา ได้จากคำบริกรรมของเรา ได้จากปัญญาอบรมสมาธิของเรา ถ้าได้แล้วมันก็คลายออกเป็นเรื่องธรรมดา

หลวงปู่เจี๊ยะท่านสอนนะ ชำนาญในวสีๆ ใจ ถ้ามันพุทโธแล้วมันลงไม่ได้ ให้พุทโธไวๆ พุทโธๆๆๆ

พุทโธคืออะไร

พุทโธคือคำบริกรรม

แล้วคำบริกรรมมันเกิดจากไหน

มันเกิดจากจิต พอจิตมันทำงานๆ ขึ้นมา มันต้องทำงานของมันไง

แต่ขี้เกียจ ขี้เกียจซื้อข้าว ผัดผัสดู นั่งไปๆ ก็นั่งหลับ แล้วยังขี้เกียจทำอีกต่างหาก

แต่ประวัติครูบาอาจารย์ของเราทุกองค์ไม่เป็นอย่างนั้น ปฏิบัติพระรัตนตรัย พุทโธทั้งวันทั้งคืน

เริ่มต้นใหม่ๆ พุทโธทั้งวันทั้งคืนเลย แล้วพุทโธทั้งวันทั้งคืน ๒๔ ชั่วโมง ถ้าเราระลึกได้ พุทโธตลอดเวลา

แต่ทางโลกเขาบอก เขามีหน้าที่การงานของเขา เขาต้องทำงานเพื่อดำรงชีวิตของเขา เขามีความรับผิดชอบของเขา นั้นทางฆราวาส

แต่ถ้าเราบวชแล้วๆ ถ้าไปอยู่คนเดียวอย่างนี้ ๒๔ ชั่วโมงเลย แล้วครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นให้เต็มที่เลย เอาจริงๆ

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นของจริง

โลกนี้เป็นโลกสมมุติ โลกสมมุติ เห็นไหม วันเวลามันผ่านไปแล้ว ไข่ที่เกิดแล้วตายๆ ก็เกิด แล้วตายๆ อยู่อย่างนั้นแหละ แล้วเกิดตายๆ มีสูงๆ ต่ำๆ อยู่อย่างนั้นของมันไง แล้วเวลาเรามา ผูกมัดปฏิบัติขึ้นมา มันเกิดมันตายทุกวินาทีนี่ไง

อารมณ์ความรู้สึก เดียวก็ดี เดียวก็ร้ายไง เดียวก็มีศรัทธาความเชื่อ เดียวก็มั่นคง เดียวก็อ่อนแอ เดียวก็พาลพาโล่ง มันมีอะไรคงที่ล่ะ ทุกอย่างมันผ่านของมันไป นี่โลกสมมุติ

แต่เราเกิดกันจริงๆ แล้วธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นของจริง ของจริง ต้องการคนจริง ต้องการคนจริงขึ้นมา เห็นไหม เราก็มีอุปายวิธีการของแต่ละบุคคล กรรณฐาน ๔๐ ห้อง ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้

ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาไม่ได้ มันเป็นเรื่องสัญญาอารมณ์ เรื่องของโลกนะ นั่นนะกิเลส หวัม ชั่วว่าหวัมเป็นกิเลส ใญ่ก็ไม่ได้ ใญ่ก็ไม่ได้

ภายนอกทั้งนั้นนะ มึงนะไม่ดี มันเรื่องของเขา มันเรื่องของเขาคือกรรมของสัตว์ไง เขาขาดสติ เขาขาดปัญญา เขาไม่รู้สึกรู้สิดของตัวเอง เขาถึงมีพฤติกรรมอย่างนั้น แต่ถ้าวันไหนเขามีสติมีปัญญาของเขา เขาละของเขาได้ เขาปฏิบัติของเขาได้ เขาจะรู้หน้ามากกว่าเราไปอีก

นั่นมันเรื่องของเขา เรื่องของเราละ

ทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนาขึ้นมาไง แล้วพยายามผูกมัดของตนขึ้นมาให้ได้ ถ้าผูกมัดของตนให้ได้นะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จะเห็นจิตของตน จะรู้จักเจริญแล้วเสื่อม

คนที่หงัสนา ญ่ไปแล้วไม่รู้สึกรู้สิด ตัว ไม่รู้ตัวรู้ตัวนั้นนะ มันทำสมาธิไม่เป็น มันไม่เคยดีและชั่ว

คนที่เขาเป็นๆ เวลาจิตมันสงบลงไปแล้ว เวลามันคลายออกมา มันมีดีและชั่ว มันมีถูกและผิด แล้วเราจะเอาถูกหรือเอาผิดล่ะ ถ้าเราจะเอาถูกของเรา ถูกของเรา บัณฑิตตั้ง สันติภูมิจิโก ทำได้มากได้น้อยขนาดไหนก็อำนาจวาสนาของตน แล้วมีอำนาจวาสนาจะทำให้มันดีขึ้นมากน้อยได้แค่ไหน

ถ้ามากน้อยแค่ไหน ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ศีล สมาธิ ปัญญา

ฌานๆ แฌนๆ ขึ้นมานะ นั้นมันเรื่องเริ่มต้นที่ตัวเองจะเหลวไหลแล้วแหละ ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสาณัญญาายตนะ วิญญาณัญญาายตนะ อากิญจัญญาายตนะ เนวสัญญานาสัญญาายตนะ

มีคนไม่เยอะมากบอกว่า ใครเข้าฌานสมาบัติ ๔ ได้ อย่างน้อยต้องเป็นพระอนาคามี แล้วฉันจะเข้าฌานสมาบัติ แล้วฉันจะเป็นอะไรล่ะ

หัวหมูเ๊ย เป็นกิลเลสหัวหมูจะเอาไว้มูซาากิลเลสเ๊ย เอาเ๊ยเช่นเ๊ยวกิลเลสในใจของตน แต่เ๊ยพวกเหยื่อมันก็ไปเชื่อเขา พอเชื่อเขา ก็ถูกลู่ถูกลงจะดิ่งกันไปให้ได้ สุดท้ายแล้วนะ มันก็เป็นวงจร เดี่ยวๆ ก็จับกลุ่มจับก้อนกันได้ขึ้นมาก็เป็นหมู่คณะขึ้นมากลุ่มหนึ่ง

พระพุทธศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย อย่างอื่นไม่มี อย่างอื่นไม่มี แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา มันเป็นปัจจัยตั้ง สันติภูมิจิโก ไม่ต้องให้เ๊ยพวกกิลเลสหัวหมูมาเอาหัวหมูมาเช่นมาเ๊ย มาเกลี้ยมากล่อม แล้วก็ไปกับเขา

มีสติปัญญาขึ้นมา กลับมาที่ตัว จะอยู่ที่ไหนก็ได้

ถ้ามีอำนาจวาสนา เป็นยุคเป็นคราว ในยุคปัจจุบันนี้ก็มีตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ที่ท่านฝึกหัดธรรมทายาทของท่านไว้

แล้วเ๊ยพวกแขนงหน้าแขนงหลังนั้นนะ เ๊ยพวกหัวหมูนั้นนะ นั้นนะกล่าวตู่ทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะมันสอนแต่คนอื่น มันสอนตัวไม่ได้เ๊ย ถ้ามันสอนตัวไม่ได้ มันก็เ๊ยจักศีล สมาธิ ปัญญา มัน

ไม่รู้จักสมาธิ เวลาเป็นสมาธิแล้วสุขสงบแค่ไหน แล้วเวลามันเสื่อม เสื่อมร้อยเปอร์เซ็นต์ ใครทำก็เสื่อม เพราะธรรมชาติของมันไง

จิตไม่ใช่สมาธิ สมาธิไม่ใช่จิต จิตเป็นธาตุรู้ สิ่งที่ถูกรู้คืออารมณ์ มันรับรู้ของมันไป แล้วเอาสิ่งนี้ไปศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จดจำมาทั้งนั้น

ดูสิ เวลาเขาเรียนหนังสือขึ้นมา ท่องจำ สอบ ใครสอบได้ ขึ้นชั้น ให้รางวัล นั่นเป็นรางวัลของโลก เป็นรางวัลของว่าจะเป็นคนบุญบุตรพุทธชินนรที่เข้ามาสืบทอดพระพุทธศาสนา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนาริอัสตวัชนัสตวั ไม่ใช่ให้จดจำไว้อย่างนั้น ให้ศึกษาค้นคว้าให้เป็นปัจเจกตั้ง สันติปฏิริโก ให้รู้จริงขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสาธุการ สาธุการเลย สาธุการเพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์ พระโสธำบันนะ คร่ำครวญร้องไห้เลย ไม่ต้องการให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน จะให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคอยอบรมบ่มเพาะสั่งสอนตน

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา”

สิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง ๆ ไง เวลาพระอานนท์คร่ำครวญเลยนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว “ดวงตาของโลกดับแล้ว”

ดวงตาของโลก ดวงตาของผู้ที่ส่องเห็นกิเลส ดวงตาของจักขุญาณในหัวใจของตนที่มันได้ส่องเห็น แผดเผ่า และทำลายกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

“ดวงตาของโลกดับแล้ว”

ครูบาอาจารย์ของเราที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ท่านรู้ท่านเห็นของท่าน แล้วท่านรู้ท่านเห็นของท่านเป็นข้อเท็จจริงแล้ว ท่านไม่พูดมาก เพราะถ้าพูดมากแล้วนะ ในสังคมใครเสนอสิ่งใดไป โดนโต้แย้งทั้งนั้นนะ แล้วโต้แย้ง โต้แย้งโดยกิเลสไง โต้แย้งด้วยพาลชน ไม่ใช่โต้แย้งด้วยบัณฑิต

โต้แย้ง อ้าว! ก็โต้แย้งมาสิ สิ่งใดข้อเท็จจริงว่ามา

ไฉนี้ญ่ไปเรื่อย ออกนอกกลุ่มนอกทาง กล่าวตู่พุทธพจน์ด้วย แล้วมาบวชในพระพุทธศาสนา นะ บวชในพระพุทธศาสนา อ้างว่าเป็นพระ แต่เวลาพูดไป คนละเรื่องกับธรรมและพระวินัยเลย

หลวงตาถึงพูดว่า “เหยียบหัวพระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม”

เหยียบหัวพระพุทธเจ้าคือพูดต่างจากข้อเท็จจริงในพระพุทธศาสนา แล้วมันยังอ้างว่ามันเป็นพระ สิ่งนั้นมันไม่อายเลย ไม่มีหิริมีโอตตปปะ

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง ครูบาอาจารย์ของเราอ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนน้อมถ่อมตนเพราะอะไร เพราะไม่ให้กิเลสมันเข้ามายิ่งใหญ่ ใจกิเลสมันอยู่ข้างนอก เพราะอะไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาชกขยญาณทำลายอวิชชา อวิชชามันตายอยู่ภู่นะ ลูกหลานมันเข้ามาไม่ได้หรอก พ้นจากการครอบงำของพญามาร สิ่งที่พญามารจะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับวิหารธรรมอย่างนั้นไม่ได้ มันเป็นอิสระขึ้นมาจากโลก จากมารไง สิ่งนั้นอยู่ข้างนอก เข้ามาใกล้ไม่ได้

แต่โลกเป็นอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกใจ “เธออย่าไปช้อนทางกัน โลกนี้เราร้อนนัก”

เขาเราร้อนนะ แล้วยังปากเปียกปากแฉะอีกต่างหากนะ

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอ่อนน้อมถ่อมตนของท่าน แต่ท่านก็แสดงธรรมของท่านเพื่อ บันลือสีหนาทให้สะท้อนกิเลสในหัวใจของคนที่มีอำนาจวาสนา มีอำนาจวาสนา เขาแสวงหาของจริง เขาแสวงหาคุณงามความดี

สิ่งที่เป็นอย่างงามความดีอย่างนั้นแล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ความดีเป็นความดีของเรา ไม่ใช่ความดีไปโฆษณาชวนเชื่อใดๆ ทั้งสิ้น

ตอนนี้ตื่นดี ตื่นดีขึ้นมาเพื่อจะเอาความดีนั้นเพื่อไปแสวงหาผลประโยชน์

แต่ครูบาอาจารย์ของเราทำคุณงามความดีเพื่อยับยั้งกิเลส ไม่แสวงหาผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น ผลประโยชน์นั้นมันเป็นของประจำโลก

โลกนี้พร่องอยู่เป็นนิจ ไม่เคยอึดเต็มจากใดๆ ทั้งสิ้น มันขาดแคลน แล้วมีการเคลื่อนไหว มีกระเพื่อมฮือโหมอยู่ตลอดเวลา

เวลามันจะอึด มันจะเต็ม มันจะอึดเต็มในหัวใจของเรา ถ้ามันจะอึด มันจะเต็มในหัวใจของเรา เราเห็นคุณค่าตรงนี้ เห็นคุณค่าที่ว่า เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีสติปัญญา สิ่งใดสมควรและสิ่งใดไม่สมควร สิ่งใดไม่สมควร เราอย่าไปยุ่งกับเขา แล้วสิ่งนั้นมันมีมาก

หลวงตาท่านสอน คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก ขนโคหรือเขาโค

โคมันมี ๒ เขา ขนมันเต็มตัว เกื่อนกล่นไปด้วยมนุษย์ รกป่า แล้วรกมนุษย์ อะไรมันจะเลวร้ายกว่ากัน ฉะนั้น ถ้ามันเลวร้ายอย่างนั้น เราไม่ต้องไปเผชิญภัยอย่างนั้น

เราเผชิญภัย เรามีอำนาจวาสนา เราบวชแล้ว เราฝึกหัดปฏิบัติแล้ว เราจะเผชิญภัยกับหัวใจของเรา ถ้าเผชิญภัยในหัวใจเรา เราพยายามฝึกฝนค้นคว้า เราหาผลประโยชน์ของเรา หาผลประโยชน์ขึ้นมาให้เห็นกิเลสในหัวใจของตน

จิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ

จิตสงบแล้วรอบปัญญามันเกิดไง รอบอยู่อย่างนั้นนะ

มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนไง แล้วมันเชื่ออย่างนั้นละ ถ้ามันเชื่ออย่างนั้น เราเริ่มต้นจากฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราจะทำความสงบของใจของเราทุกข์ยากมากน้อยขนาดไหน แล้วเราจะมานอนรอให้ปัญญามันเกิดเองๆ ปัญญามันเกิดเอง

สัญญาทั้งนั้น ปัญญามันจะเกิดเอง กิเลสมันปั่นให้ทั้งนั้น จากที่เราพยายามจะเห็นกิเลส มันก็จะไปเห็นหัวหมูนั่นแหละ ว่าอันนั้นนี่เป็นกิเลส เบนเข้าไประยะ กิเลสมันอยู่ตรงนั้น ไปทำลายมันตรงนั้น แล้วทุกคนก็ไปทำลายมันไง แล้วกิเลสในใจละ

หัวหมูนะ เก็บไว้นะ มันก็เน่ามันก็เสีย แต่ของมันมีอยู่ แสงของมันได้ตลอดเวลา

กิเลสที่เป็นนามธรรมๆ อวิชชาพญามารที่อยู่ในหัวใจของเราไง ถ้าจิตมันสงบแล้วมันจะไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกายนี้แหละ

การเห็นกายๆ ที่สังคมชาวพุทธที่ปฏิบัติ เห็นกายๆ เห็นกายก็สัปหระอะไร สัปหระเผาศพตลอด หมอผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจเลย คนตายเขาพิสูจน์ศพ ตายด้วยเหตุผลอะไร แล้วจิตวิญญาณอยู่ไหน คนตายก็ซากศพไง เกือบกลืนไปด้วยมนุษย์ รกปรกชัฏน่ากลัว

กิเลสในหัวใจของสัตว์โลกน่ากลัวที่สุด ไม่รู้มันปลิ้นมันปล้อน มันพลิกมันแพลงข้อเท็จจริงอย่างไร

สังคมไหนที่มีความร่มเย็นเป็นสุข เดียวไอ้พวกเป่าหุมาแล้ว เป่าหุ ยุแยงตะแคงรัว แล้วกิเลสในใจละ มันไม่แน่ใจ มันลั้เลาะสงสัย มันทำแล้วมันไม่ได้ตามจริงของตน ก็เราไม่จริง

อะไรที่เกิดขึ้นมา อดีต วางให้หมด แล้วเอาปัจจุบันนี้

ถ้าปัจจุบันนี้มันสงบแล้ว สงบแล้วตั้งสติให้ดี ตั้งสติให้ดีนะ สงบมันมีมากมีน้อย สงบยังยืน สงบรวนเร้วยแปดพันเก้า

สมาธินี่อินไตยหนึ่งนะ พุทธวิสัย กรรม โลก ฌาน

สมาธินี่อจินไตย ไม่มีขอบเขต เพราะเวอร์กรรมของสัตว์ สัตว์แต่ละตัวทำบุญทำบาปมาแตกต่างกัน แล้วสอนเป็นสูตรสำเร็จที่ไหน ไม่มี สอนตายตัว ไม่มี มันต้องอยู่ให้บุคคลคนนั้น หัวใจดวงนั้นพยายามฝึกหัดปฏิบัติของตนขึ้นมา

ถ้าฝึกหัดปฏิบัติของตนขึ้นมา มันเป็นแนวทาง แนวทางนั้นจำไว้ให้ดี ถ้ามันสงบแล้วเราเริ่มต้นทำอะไร วางแผนอย่างไร แล้วคำว่า “ชำนาญในวสี” ก็ชำนาญในการประพฤติปฏิบัติอย่างนั้น ถ้าชำนาญในวสีแล้วสมาธิจะเสื่อมไปไหน

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

ในเมื่อมันบริกรรมพุทโธตลอด ในเมื่อมีสติปัญญาตลอด แล้วสมาธิจะเสื่อมไปไหน

เสื่อมก็เหตุนี้ไง เหตุมันเหนือกว่า พอเหตุมันเหนือกว่า จิตมันก็สงบไง ถ้าจิตสงบ นี่ข้อเท็จจริงนะ

แต่คนทำไม่ได้ ทำไม่ได้เพราะมันมีความไม่รู้ไง มีวิชา หลง เคยทำได้แล้วก็คาดหมายว่าอย่างนั้น แต่ส่วนใหญ่แล้วมันแห้ง มันแห้งเพราะ ใ้โฮ! ต้องลงทุนลงแรง ลงทุนลงแรงต่อเมื่อกิเลสมันหายบ๊ว แต่ถ้าเราเอากิเลสอยู่ในการควบคุมได้แล้ว เราทำปานกลางก็ได้ แล้วถ้ามีความชำนาญนะ กำหนดรู้ ลงทันที

กำหนดรู้เพราะมันคล่องตัว มันทำจนเป็นเรื่องปกติ พอเป็นเรื่องปกติแล้ว มันโน้มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นสติปัฏฐาน ๔ ถ้าเป็นข้อเท็จจริงนะ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม แล้วเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ

ปัญญาวิมุตติพิจารณาด้วยปัญญา ด้วยสติด้วยปัญญาของตัวเอง แล้วปัญญามันเกิด เกิดภาวนามยปัญญา ปัญญามันเริ่มหมุน มันเริ่มจับอารมณ์ จับกามราคะ จับสิ่งใดจับได้หมดนะ จับแล้วพิจารณาไปแล้วมันปล่อยๆ ถ้ากำลังสมาธิมันดี ปัญญามันหมุน มันปล่อยๆ ปล่อยอย่างไรก็ได้แล้วแต่ ไม่ประมาทเล่นเล่น

บางทีปล่อยแล้วมันขึ้นใจ ปล่อยแล้วมันตื่นเต้น ตื่นเต้น มันไปกระตุ้นให้จิตมันหยาบลง กระตุกให้จิตออกมาเป็นโลก ออกมาเป็นโลกตรงไหน

ออกมาเป็นโลกด้วยทางทฤษฎีไง จะต้องจดจારัก จะต้องทำ พอมีปัญญารึขึ้นมา จะไปสอน คนนั้น จะไปบอกคนนี้

เวรกรรม เลื่อมหมด

พอมันเลื่อมหมดขึ้นมาแล้วก็ทำใหม่ๆ ทำใหม่จนว่า อะไรจะเกิดขึ้น สติปัญญา มันจะหมุน เร็ว หมุนช้าอย่างไร หมุนเร็วขนาดไหน คือมันใช้สติปัญญาแยกแยะ นี่วิปัสสนา ทำวิปัสสนาให้รู้ แจ่ม รู้แจ่มเพราะอะไร

เพราะเราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นไง เพราะเราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น มันถึงเป็นกิเลสหวัม

ถ้ามันรู้มันเห็น หวัมก็เป็นหวัม ไม่ใช่กิเลส กิเลสเป็นนามธรรม แล้วถ้ามันเป็นกิเลส มัน ทำไม่ถึงเป็นกิเลส

กิเลสเพราะเราเห็นไง กิเลสเพราะเราจับต้องได้ไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ไง ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริง

ทุกข์มันเกิดเพราะอะไร

ทุกข์เพราะสงสัย ทุกข์เพราะลังเล ทุกข์เพราะไม่เข้าใจ ทุกข์เพราะไม่บรรลุนิพพานสักทีอย่างนี้ ทุกข์ทั้งนั้นนะ เกิดจากอะไร

เกิดจากสมุทัยไง เกิดจากการไม่รู้ไง เกิดจากการคาดหมายไง เกิดจากไม่รู้ไม่แจ่มไง เกิดจาก ครึ่งๆ กลางๆ ไง เกิดจากพอรู้แล้วก็ไม่เข้าใจมันไง

รู้ รู้แล้วก็ปล่อยไป มันก็ต้องกลับมาทำความเข้าใจแล้วพิจารณาซ้ำ พิจารณาได้ที่ พิจารณานี้แหละ เพราะเวลามันปล่อย ใ้อโฮ!

เวลาทำความสงบของใจเข้ามานะ กิเลสสงบตัวลงมันถึงจะเป็นสมาธิได้ มันถึงมีความสุข เพราะกิเลสมันสงบตัวลง กิเลสมันไม่หายไปไหนหรอก กิเลสไม่ยกย่อง ไม่สรรเสริญอะไรเราหรอก มันสงบลงเพราะคำปริกรรม มันสงบลงเพราะปัญญาอบรมสมาธิ มันสงบลงเพราะจิตมันเคลื่อนไหว

ถ้าจิตมันอยู่ของมันธรรมชาติของมัน มันก็อยู่พร้อมกับกิเลส แต่จิตมันเคลื่อนไหวของมัน เคลื่อนไหวเพื่อความสงบสุข สงบสุขไง สมาธินะ กิเลสไม่ยุบยอบไปไหนหรอก กิเลสอยู่ที่นั่นแหละ แต่มันสงบตัวลงๆ รอคองเฝ้า คณฉลาด

ถ้าคนเขาฉลาด เขาจะทำให้มันคงขึ้น คนเขาฉลาด เขาจะรักษาใจของเขา ให้อกิเลสมันก็จะเดือดร้อน ถ้าคนมันไม่ฉลาดเฝ้า พอสงบตัวลงแล้วเดี๋ยวมันก็เผลอ สงบตัวลงแล้วเดี๋ยวมันก็ปล่อยวาง สงบตัวแล้วมันก็ขี้เกียจ สงบตัวแล้วมันก็ไม่ทำ

กิเลสมันขี้ม คราวหน้ากูจะหลอกให้มันซับซ้อนกว่านี้

ฉะนั้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เคยทำสมาธิได้ แล้วทำสมาธิต่อไปมันจะยากขึ้นๆ แต่ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติของเราจนแน่ใจของเราละ ไม่ยากหรอก ไม่ยาก แล้วเรารักษาของเรา รักษาด้วยมีสติ ด้วยไม่ให้กระทบกับสิ่งอื่นให้มากนัก

สิ่งใดมันอยู่ที่จิตนิสัย รักและชอบสิ่งใด ต้องการสิ่งใด เราให้แต่พอความจำเป็นเท่านั้น เราไม่ให้มันจนมันแบบว่าเอามันไม่อยู่ ให้จนสุดท้ายแล้วนะ ให้ก็สมุทัยใจ ให้ก็อยากใจ ให้ก็ผลัดไถ่ใจ ให้เพราะควบคุมไม่ได้

ต้องทำให้มันสมน้ำสมเนื้อ ให้มันเท่าทันเป็นปัจจุบันสมควรแก่มัน พอสสมควรแก่มัน ก็ดูแลรักษา พอสงบตัวแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ฝึกหัดใช้ปัญญา หมายความว่า ถ้ามันเห็นสติปัญญา ๔ มันเห็นกิเลส

แต่พอเห็นกิเลสแล้ว เราก็ว่าเห็นแล้วก็จบไป ทุกคนพอไปรู้ไปเห็นสิ่งใดคิดว่าบรรลุนิพพาน รู้แล้ว

บ๊อบคอกแตก ถ้ามันรู้แล้ว แล้วฤาษีชีไพรเขาก็รู้ คนที่ทำแล้วมันได้หยาบได้ละเอียด แตกต่างกัน เรารู้แล้วมันไม่มีเหตุมีผลไง

ถ้ามีวาสนานะ มันจะยึดข้อนี้ ถ้ามันไม่มีเหตุมีผล ไม่เอา ถ้ามันมาลอยๆ ไม่ได้ มันต้องมา ด้วยสติด้วยปัญญา มีหิริมีโอตตัมปะ มีความเกรงกลัว มีความระวัง รักษาของเรา เพราะเราเป็นนัก ปฏิบัติไง

ปฏิปทาพระรัตนตรัยฐาน ปฏิบัติ ๒๔ ชั่วโมง เวลาครูบาอาจารย์ถึงแยกตัวออกไป เอา เต็มที่ของตน อยู่กับใครไม่ได้ เวลามันละเอียดไปกว่านี้ อยู่กับใครไม่ได้เลย มันหมุนตัวๆ

หมุนตัวๆ นี่คือปัญญานะ ปัญญาเกิดจากสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ปัญญามันจะ เกิดได้ เกิดได้จากการฝึกหัด เวลาฝึกหัดปฏิบัติจนมันคล่องตัวแล้ว มันจะไปโดยความชำนาญ โดย ไม่ต้องตั้ง จะเริ่มต้นมันจะไปเลย

พอมันจะไปเลย เห็นไหม ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมนะ บางอย่างต้องรั้งไว้ รั้งไว้ รั้งไว้ เพื่อความรอบคอบ รั้งไว้เพื่อให้ดูให้มันชัดเจน ถ้ามันเป็นอย่างไร มันเป็นอย่างไร ทำไมมันถึงเป็น เป็น เพราะอะไร แล้วเป็นนี้ถูกหรือผิด แล้วก็ฝึกของตัวเองอย่างนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ

เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญาไม่มีขอบเขต

สมณะนะ ทำความสงบของใจ กรรมฐาน ๔๐ ห้อง พุทโธ ธัมโม สังโฆ เทวดานุสติ สิ่ง ที่ ปัญญาอบรมสมาธิ สิ่งที่ทำให้จิตสงบ จิตสงบมันมีขอบเขตของมัน

สมาธิคือสมาธิ แต่เวลายกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่มีขอบเขต ไม่มีขอบเขตเพราะอะไร

ไม่มีขอบเขต เพราะคนเรามันมีความอยาก ความชอบ ความแตกต่าง มันมีหนักมีเบา ร้อยแปดพันเก้า เวลามันหนักนะ เวลากิเลสมันหยาบนะ เราต้องหุ้มเทเต็มทีเลย หุ้มเทเต็มทีคือตั้งสติ แล้วทำด้วยสุดความสามารถ จนถ้าทำสมาธิ มันก็สงบตัวลง สงบตัวลง เราก็เบา ใช้สติหรือกำลังของเราพอประมาณดูแลรักษา แล้วถ้ามันชำนาญขึ้นๆ มันจะคล่องตัวขึ้น มันจะทำของตัวเองได้ดีขึ้น

แล้วพอฝึกหัดใช้ปัญญา มันต้องจุดประเด็น ถ้ามันออกใช้ปัญญา ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม

เห็นกายๆ เห็นกายอย่างไร

เห็นกาย ถ้ามันส่งออก มันไปเห็นกายภายนอก กายภายนอก เราพิจารณากายภายนอกมันก็ปล่อยจากกายภายนอก มันจะเข้ามาสู่จิตของตน ถ้าเข้าสู่จิตของตน ถ้ามันเห็นกิเลส มันจะพิจารณากิเลสในใจของตน ถ้าพิจารณากิเลสในใจของตน ถ้ามันมีสติปัญญา มันวาง มันวาง มันวางอย่างไรมันรู้ได้หมด

เริ่มต้นเราศึกษาธรรมะ ธรรมและวินัยคือศาสนาของเรา แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์ท่านฝึกหัดปฏิบัตินะ ท่านคอยดูแลนะ แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติอย่างนั้นนะ มันจะรอบคอบขึ้น รอบคอบขึ้น มันรู้แจ้ง

มันต้องรู้แจ้งแทงตลอดในใจของตนแต่ละขั้นแต่ละตอน กิเลสอย่างหยาบ กิเลสอย่างกลาง กิเลสอย่างละเอียด ละเอียดสุด

กิเลสมันพลิกมันแพลงร้อยแปดพันเก้า มันเป็นเรื่องข้อเท็จจริงในหัวใจของเรา แต่ถ้าเป็นกิเลสหัวหมู เป็นสิ่งที่เียนยอปอปั้น หัวหมู หัวหมูต้ม ปักธูปไว้เนะ เดี่ยวแมลงวันมันก็ตอมแล้ว

แต่ถ้าเป็นกิเลสในใจเรา สดๆ ร้อนๆ หาเมื่อไหร่ก็ได้ มันมีอยู่โดยข้อเท็จจริง มันมีข้อเท็จจริงเพราะเกิดเป็นมนุษย์นี่ไง เกิดจากอวิชชา เกิดจากพญามาร แล้วเราพยายามศึกษาของเรา พยายามฝึกหัดปฏิบัติของเรา แล้วพอเป็นข้อเท็จจริงของเรา เห็นไหม ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับวิธีการดับทุกข์ด้วยมรรค ๘

เราฝึกหัดปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม ฝึกหัดในแนวทางถูกต้องชอบ ธรรมด้วยความสงบสุขของตน ใจของตน เห็นโดยจักขุญาณ ไม่ใช่เห็นโดยกิเลส ไม่ใช่เห็นโดยจินตนาการ

เริ่มต้น สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ผีกัดปฏิบัติของตน แล้วมันรู้มันเห็นของมัน ถ้าเป็นอย่างนี้ มันจะมีรสชาติอย่างนี้

สุตมยปัญญา ศึกษาทางวิชาการ ทางโลก นี่สุตมยปัญญา แล้วก็คอยทบทวน คอยดูแลอยู่อย่างนั้นนะ ถ้าขยายความย่อความก็เป็นเรื่องโลก เป็นวิทยาศาสตร์

จินตมยปัญญา เวลาพิจารณาไปแล้วมีอำนาจสนามากน้อยขนาดไหน มันเป็นจินตนาการของตน จินตนาการของตนก็ แหม! มันยอดเยี่ยม เยี่ยม มันดีงามไปทั้งนั้นนะ แต่ไม่มีผล

เวลาถ้ามันสู่ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา มันมีผล มีผลเพราะอะไร เพราะมันปฏิบัติโดยวิธีการดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ ใจ งานชอบ งานทำความสงบ งานในการตั้งสติ งานในผีกัดใช้ปัญญา เวลาปัญญามันเกิดขึ้น มันหมุนแล้ว จักรเคลื่อน มันจะเห็นความจริงเลยละ เห็นความสามารถของตน เห็นการกระทำของตน

แล้วกระทำโดยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ หรือหัวใจของสัตว์โลก มันเกิดจากหัวใจ

หลวงปู่มั่นใจ เราติดตลอด เพราะอะไร จิตตภาวนา จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร

ท่านไม่ถามเรื่องอะไรทั้งนั้นนะ

ทางโลกเวลาเขาจะเทศนาว่าการ โอ้โฮ! คีล ๕ คีล ๘ คีล ๒๒๗ คีลนี้รำพันกันครึ่งวันก่อนวัน แต่โดยผีกัดปฏิบัตินะ มนุษย์ต้องรู้จักคีล ๕ ชาวพุทธ คีล ๕ นี่เป็นสมบัติประจำตัว คีล ๘ คีล ๑๐ คีล ๒๒๗ แล้วคีลเป็นข้อบังคับ ชาวพุทธต้องรู้ ไม่ต้องมาอธิบาย มันเป็นโทษอย่างนั้น มันเป็นคนงามความดีอย่างนั้น

แล้วภาวนาละ

เวลาภาวนาขึ้นมา เริ่มต้นจากจิตสงบ ไม่สงบ ไม่สงบเป็นสัญญาทั้งนั้น ไม่สงบ เป็นโลกทั้งนั้น ไม่สงบ เป็นการท่องจำทั้งนั้น

ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้าปัญญามันเกิด อ้าว! มันชัดมันเจนของมันนะ ถ้ามันชัดมันเจนของมัน พอมันชัดมันเจนของมัน แต่ทู่เมทั้งชีวิตนะ

งานอะไรๆ ก็ทำมาแล้ว ทุกอย่างทำได้ทั้งนั้น แต่ทำไมคุมใจตัวไม่ได้ งานอะไร งานก็ทำมาแล้ว ทำไมภาวนาแล้วมันไม่เจริญงอกงาม

ถ้าภาวนาเจริญงอกงาม เพราะเราก็นักปฏิบัติไง ถ้าเรานักปฏิบัติ จิตตภาวนา อย่างอื่นไม่เกี่ยว อย่างอื่นไม่ต้องมาพูด

ถ้าเขาจะพูด เรื่องของเขา เรื่องของโลกเขา ใครจะว่าอย่างไร ให้อั้วพวกแซงหน้าแซงหลัง ให้อั้วพวกกิลีสหัวหมู ไป ไปต้มหัวหมู แล้วทาสีแดงด้วยนะ แล้วจุดธูปปักไว้เลย อ่อนวอนขอเอา มันมีของประจำโลกไง มันมีของมันอยู่แล้ว

แต่สติ สมาธิ ปัญญา เราฝึกหัดอยู่นี้ เราฝึกหัดเพราะเราเป็นศากยบุตรพุทธชินโรส จิตดวงนี้สำคัญที่สุด เวลาเกิดก็จิตดวงนี้มาเกิด ได้เกิดเป็นมนุษย์นี่ไง มีกายกับใจ เวลาตายไปแล้วเกิดนรก อเวจี ไปเป็นสัตว์นรก ถ้ามีบุญกุศลไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ก็จิตดวงนี้ไปเกิด

แล้วเวลาฝึกหัดใช้ปัญญา มันจะตัดสังโยชน์ เครื่องร้อยรัดของจิต พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า พิจารณากาย มันปล่อยๆ ตทั้งหมดหนาน พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ขณะ คือดับ นิโรธ ดับทุกข์ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจจา ลีลัพพตปราคมาส ดังแขนขาด

เวลามันดับ มันขาดดังแขนขาด ชัดเจน ความรู้เกิดขึ้น สถานะของจิตเกิดขึ้นทันที เกิดอีก ๗ชาติ รู้ได้อย่างไร พาดกระแส รู้ได้อย่างไร

พิจารณาสติปัฏฐาน ๔

ทำความเข้าใจ เพราะเวลาสมุจเฉทหนาน นิโรธ ขณะดับทุกข์แล้ว สถานะของจิตบุคคลผู้ ๑

คู่ที่ ๒ จะต้องทำความสงบของตนมากขึ้น คือจิตดวงนั้นจะทำความสงบของใจ จากชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ อย่างหยาบ ชั้น ๕ อย่างกลาง ชั้น ๕ อย่างละเอียด

ชั้น ๕ อย่างละเอียดเพราะอะไร

ถามระคะ ปฏิมะไน

ถามระคะ ปฏิมะ คูใคร ของใคร ถ้ามันมีตัวตน มันมีฉันทะ ความพอใจ

ถามฉันทกับถามระคะ

ถามฉันทคือความพอใจอยากได้อย่างนั้น

เวลากถามระคะ ถ้าทางโลกก็เพศสัมพันธ์ไปเลย แต่ถ้าเป็นทางธรรม ในหัวใจมันเป็น มันรับรู้

เวลาพิจารณาของเรา เวลามันขาด ไม่เกิดอีกบนกามภพ สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ถามระคะ ปฏิมะขาดไป สังโยชนเปื่องต่ำ

นี่ไง เวลามันเป็นข้อเท็จจริง ถึงว่าเป็นบุคคล ๔ คู่ไง

ถ้าเป็นบุคคล ๔ คู่ คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ ไง สติ มหาสติ มหาปัญญา พิจารณาของตนมากน้อยขนาดไหน นี่จิตตภาวนาไง แล้วมันรับรู้ในหัวใจ บังคับตั้ง สันติวิสุทธิโก จะเกิดอีกก็ชาติ เกิดอย่างไร เกิดที่ไหน

แล้วถ้าไม่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเลย มันมีดมันบอดขึ้นมา

จิตตภาวนาๆ นี่แหละ ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของตน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านฝึกหัดปฏิบัติ เวลาฝึกหัดปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้น คราวทำสมาธินี้คราวเริ่มต้น ทำสมาธิ

คราวเริ่มต้น ทำสมาธิให้มันถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ ยากที่สุด คือคราวเริ่มต้นและคราวที่  
รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทัจจะ อวิชชา นั้นนะ สังโยชน์อย่างละเอียด สังโยชน์เบื้องสูง

แล้วสังโยชน์เบื้องสูง ใครไปทำมัน ใครไปรู้ไปเห็นมัน

จิตตภาวนาไป

แล้วเวลาจิตมันพิจารณาของมัน ชันธอย่างละเอียด เห็นไหม ที่ว่า จิตนอก จิตใน จิตถอด

มันจิตถอด ก็จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส ธรรมะมีอยู่ดั้งเดิม เว้งว้าง

ตายอยู่นั้นนะ เวลามันตายอยู่นั้นนะ ถ้ามันเอาจริงเอาจังขึ้นมา มันจะต้องฝึกหัดปฏิบัติ  
เริ่มต้นที่มันแสนยาก แสนยากเพราะอะไร

เราเกิดมามีกายกับใจ เรื่องของหัวใจ เรื่องของนามธรรม คั่นคว้าเกือบเป็นเกือบตาย

เพราะอะไร

เพราะมันมีขันธ ๕ ใจ มันมีรูปกับนามใจ เวลามันไปสังโยชน์เบื้องต้น มันเป็นเรื่องจิตที่  
ละเอียด จิตที่ว่าจิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ผ่องใส จิตเดิมแท้  
เป็นผู้ข้าม รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทัจจะ อวิชชา

เพราะมันมีตัวมีตนใจ มานะ ๙ มานะ อุทัจจะ อวิชชา

อุทัจจะ มันก็ตัวของมัน จับต้องอะไรมันไม่ได้หรอก ภาวนาไม่เป็น ไม่ต้องพูดถึงมัน

ถ้าภาวนาไม่เป็นก็ อธิปฺปจฺยตาไจ อวิชฺชาปจฺยตา สงฺขารา ใ้โฮ! เขียนเป็นทางวิชาการ แต่  
มันเป็นอย่างนั้นหรือ

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกไป ปฏิบัติไปบูชากิเลสไป บำเพ็ญความว่างเว้งว้าง อุปกิเลส  
ทั้งนั้นนะ กิเลสอย่างละเอียด

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ผีก็หัดปฏิบัติอย่างนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นล้มลุกคลุกคลาน ทำความสงบก็ทำไม่ได้ ถ้าจิตไม่สงบ มันจะพิจารณาอะไร

เวลาจิตสงบแล้วมันพิจารณา มันก็พิจารณาธาตุขันธ์ กายกับใจนี้ไง เพราะอะไร เพราะคนเราเกิดมามีกายกับใจ บางคนชอบเรื่องร่างกาย บางคนชอบเรื่องจิต เรื่องธรรม พิจารณาของตนไป พิจารณาของตนไป เวลาถ้ามันนิโรธ ขณะมันดับทุกข์ มันตัดสังโยชน์

สังโยชน์มันตัดที่ไหน

มันตัดถึงใจของตัวเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสวักขยญาณทำลายอวิชชา พญามารมันตื่นพรวดๆ

ครอบครวัของมารนี่ไง เวลาถ้าลูกหลานของมาร สังโยชน์ ๓ ใจ ถ้าลูกมัน ก็ถามราคา ปฏิษะอ่อนลงใจ แล้วถ้าพ่อถ้าแม่มันนะ ก็ถามราคา ปฏิษะใจ แล้วถ้าเรือนยอดของเรือน ๓ หลัง ก็รูปราคา อรูปราคา มานะ อุทธัจจะ อวิชชา นี่ไง เรือนยอดของเรือน ๓ หลังที่มันครอบงำครอบครวัของมารนี่ไง

แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ทำไมเราต้องไปฝึกหัดปฏิบัติให้เข้ากับธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ไม่ใช่ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา ที่เราปฏิบัติอยู่นี้เราจะชำระล้างกิเลสในใจของตน

เราเป็นนักรบ นี่ไง เราบวชมาแล้วเป็นนักรบๆ จะรบกับกิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจของตนนี่ไง

จิตเป็นอย่างไร

จิตเป็นสมถกรรมฐาน จิตเป็นสนามรบ จิตเป็นที่เราจะค้นคว้า เราจะใช้วิปัสสนารู้แจ้งแทงตลอดในหัวใจของตน

ในหัวใจที่มันมีครอบครัวของมารที่มันอาศัยครอบงำอยู่มาไม่มีต้นไม่มีปลาย แต่ด้วยอำนาจวาสนาได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ แสดงธรรมเรื่องนี้ไง เรื่องครอบครัวของมารไง เรื่องชาตานิใจเรานี่ไง

แต่เราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วมีความรู้ไง รู้เรื่องทางวิชาการไง แต่ไม่เคยเห็นกิเลสในใจตนไง ถ้ามันรู้เห็นกิเลสในใจของตนด้วยจักขุญาณไง ด้วยจิตเห็นจิต ด้วยอำนาจวาสนาในหัวใจของตนไง จะมาชำระล้างภพชาติ

พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามันเป็นปัญญาญาณ มันไม่ใช่ขั้นนั้นะ

เวลาเราฝึกหัดปฏิบัติ สมาธิก็ทำไม่ได้ เวลาสมาธิเป็นสมถกรรมฐานแล้ว ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะเห็นชั้นอย่างหยาบเป็นกองๆ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม อย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด

เวลามันชำระล้าง มันสำรอก ดังแขนขาด ชำระล้างกิเลสเป็นขั้นๆ ขึ้นไป เป็นบุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ จะขึ้นคู่ที่ ๔ ยาก มันต้องมีครูบาอาจารย์ไ้

แล้วถ้าครูบาอาจารย์ท่านดับไปหมดแล้ว เราก็เหมารวมเอาไ้ มันก็จะเป็นกิเลสหัวหมู อ้าวว่าไ้สอนกิเลส อวิชชาไ้เขียนกันเป็นวิชาการไปหมดเลย แต่ความจริงละ ความจริงไม่รู้ไม่เห็น ไม่รู้ไม่เห็น จะไปเห็นเรือนยอดมันไ้ได้อย่างไร

ถ้าเห็นเรือนยอดของมันไ้ หักเรือนยอดของมันไ้ หักเรือนยอด หักอวิชชา รื้อภพรื้อชาติในหัวใจของตน มันจะมีอยู่ดั้งเดิมไ้ได้อย่างไร เป็นสมบัติสาธารณะหรือ เป็นสมบัติของใคร ใจของเราไ้เป็นของคนอื่นหรือ ใจของเราไ้เป็นสาธารณะหรือ

ใจของเราคิดชั่ว ปิดบังไว้ทั้งนั้นนะ คิดลำเอียง คิดทิ่มแทงใคร กลัวเขารู้ คิดดี โฆษณาใหญ่เลย ฉันเป็นคนดี ฉันเป็นคนดี

คนดี ระวังให้ดี คนดีมันพลิกแพลงไ้

แต่หัวใจของเรา เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริงด้วยความสามารถของตน แล้วถ้ามันฝึกหัดปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา คู่ที่ ๑ ก็รู้ สติปัญญา คู่ที่ ๒ ก็สติปัญญา คู่ที่ ๓ มหาสติ มหาปัญญา คู่ที่ ๔ ปัญญาญาณ มันเป็นอย่างไรวะ มันต่างกันอย่างไร บุคคล ๔ คู่มันต่างกันอย่างไร

ศัตรู สังโยชน์ เครื่องร้อยรัด มันแตกต่างกัน มันร้อยรัดด้วยมันเป็นนามธรรมทั้งนั้น เพราะเป็นนามธรรม มันถึงไปในวิภวภูมิจึงได้ไง เพราะนามธรรมถึงเกิดเป็นพรหม เป็นเทวดา เกิดเป็นมนุษย์ เกิดในนรกอเวจีไ้ เพราะมันเป็นนามธรรมไ้

แต่เวลาเกิดเป็นมนุษย์มีกายกับใจนี้ไ้ อบายภูมิ ๔ สัตว์ไตรภพก็อบายภูมิ ก็นรกชั้นหนึ่งเหมือนกัน แต่เขาก็ยังเป็นสัตว์สิ่งมีชีวิต ไม่มีโอกาสได้ฝึกหัดปฏิบัติ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีอำนาจวาสนา แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริงนี้ไ้ จะเป็นศากยบุตรพุทธชินโรสโดยสมบูรณ์แบบ แล้วสิ่งที่ว่ามันจะแวววาว เป็นหลักชัย เป็นหลักหลักแก่น ว่าพระพุทธศาสนาบรรลุผลมีอยู่จริง เอวัง